Numai 2 zile

AU MAI RĂMAS PÂNĂ LA
MARELE
EVENIMENT
DELA 15 IULIE

TRAGEREA
clasei I-a
A LOTERIEI A 14-A

Dacă ați scăpat din vedere până acum, intrați imediat într'o colectură și cumpărați-vă
UN LOZ

Necesitatea irigațiilor

II

de N. MOROIANU-TOPOMETRU

Demonstrând posibilitățile garantate pentru irigarea majorității terenurilor agricole din România pentru aducerea apei din Dunăre la deal spre șesurile Olteniei și Munteniei, — cu cheltueli care n'ar întrece costul unor instalații care ar trimite apa din sus în jos și în ipoteza că această apă a râurilor ar putea satisface necesitățile întregei suprafețe agricole românești, — este necesar să fac unele precizări cu ajutorul cărora va putea ori cine înțelege problema irigațiilor, văzută în ansamblul ei general.

Necesitatea instalațiilor de irigații în România este foarte urgentă, nu numai pentru garantarea unor recolte abondente chiar și în anii secetoși, dar agricultura rămâne singurul isvor puternic de bogăția țării, pe care Statul își va putea sprijini totdeauna resursele sale bugetare.

Ca să fim complet explicați, este necesar să amintim sentința dată de savanții noștri geologi în chestiunea petrolului, în care fiscul găsea până acum un important punct de sprijin.

După datele științifice ale celor mai autorizați geologi români sursele noastre petrolifere exploatate până acum excesiv de sălbatec, sunt în ajunul totalei lor epuizări.

S'a precizat chiar că în 7—8 ani, România nu va ma. avea petrol, decât numai pentru necesitățile sale interne și acestea satisfăcute cu o prudentă sgârcenie.

Prin urmare după 7—8 ani, țara trebue să se găsească pregătită pentru continuitatea vieței, cu tendințe de mai multă prosperitate tuturor fiilor săi, din care să rezulte implicit prosperitatea resurselor bugetare ale Statului.

Știind dar sigur apropiata dispariție a veniturilor provenite astăzi din petrol, agricultura printr'o constantă asigurare a umidității solului când simte nevoe, prin culturi intensive calitative, recoltate după cele mai bune metode pe care știința și experiența le-au găsit și prin semănarea plantelor de cea mai mare rentabilitate cunoscută, care vor ocupa suprafețe suficient de mari ca inul, bumbacul etc., deosebit de cerealele necesare consumului intern și exportului, va trebui să acopere cu prisosință, veniturile perdute din epuizarea petrolului.

Nu mai rămâne deci timp de amânări și trebue imediat pornit la treabă, începând cu studiile necesare, examinând cele mai bune, mai practice și mai eftine mijloace, de asigurat umiditatea solului prin irigații.

Problema irigațiilor îmbrățișează implicit și pe acea a cadastrării teritoriilor irigabile, precum și comasarea proprietăților țărănești, care n'ar mai putea rămâne izolate peticele de terenuri, răspândite bizar în teritoriul aceleași comune

Prin urmare comisiile numite pentru studierea irigațiilor, trebue implicit să examineze și mijloacele de a soluționa simultan chestia cadastrării și comasării, operație care de altfel înfrățindu-se cu necesitatea nivelmentului geometric ce trebue făcut absolut pretutindeni, eftenește cheltuelile totale, fiind făcute simultan.

Problema aceasta a irigațiilor, mai are fericita calitate, că conține în miezul ei încă o necesitate de mare importanță, pe care unii oameni o agită astăzi foarte microscopic, numai pentru motive de reclamă.

Mă refer la problema electrificării României, care va trebui să aducă în sate o lumină mai intensă ca să le scoată din mizerie și ignoranță.

De aceea când din cursurile râurilor cari vor deservi prin irigații, o parte din teritoriul României, din cari va fi necesar să se construiască și canale pe care apa derivată trebue să vină curată, în diferite puncte ale acestor canale cu pante suficiente, vom culege energia mecanică din curentul apei, transformând-o prin turbine și dinamouri, în energie electrică.

Această operație suplimentară, rezultă ca un dar făcut satelor de realizarea irigațiilor, iar dupe calculele specialiștilor, am credința că se poate produce atât de mult curent electric încât să poată satisface toate necesitățile de lumină ale întregei țări.

Rezultă de aci eroarea ce se face preconizându-se folosirea motoarelor cu explozie, pentru acționarea dinamourilor, al căror cost de combustibil ating sau depășesc într'un singur an costul motorului, în locul instalațiilor de turbine, care folosesc perpetuu energia curentului de apă, care nu mai costă nici un ban după cheltuiala făcută cu instalațiile.

Din acest fel de argumentare putem trage cu tristețe, învățământul filozofic că **până acum energia rezultată din curentul râurilor și a splendidului nostru fluviu Dunărea, se curge fără folos în neant, întocmai ca majoritatea viților noastre irosite, printr'o lipsă de utilizare productivă și mulțumitoare.**

Referindu-mă în special la fluviul Dunărea, din care preconizez aducerea apei necesară pentru irigat cel puțin 5 milioane hectare, inclusiv stropirea șoselelor și satelor cuprinse în zonele respective, trebue căutat cel mai iscusit mijloc, pentru extras energia mecanică din curentul său.

Morile de apă plutitoare, ce întâlnim ancorate în diverse puncte ca Turtucaia, ne arată că oamenii de cultură primitivă, dar bogați în imaginație fructuoasă, au știut să nu piardă această energie, necesară umilelor lor nevoi.

De acea cred că este absolut necesar să se facă minuțioase studii și cercetări de folosit la maximum această imensă energie cu minimum de cheltuieli.

Opiniez ca instituțiile care prin misiunea lor folosesc curenți de apă ca energie, sau aduc apă prin derivație în cantități mari pentru variate scopuri, să facă studii și încercări în mic ca în laborator nefiind costisitoare, pentru găsirea celui mai practic mijloc de extras cea mai multă energie în ceie mai eftine condițiuni.

Îndrăsnesc chiar să expun un asemenea mijloc, servit de observațiile mele personale, cu regretul de a nu-l fi experimentat din lipsa timpului și mijloacelor.

Ca toată lumea care a trăit când-va pe lângă mari ape curgătoare, am observat că în anume puncte, se formează niște ochiuri de apă numite vârtej, anafor sau vâltoare — după localități regionale — unde apa are o continuă mișcare circulară. Bărcile care navigă pe Dunăre, ocolesc totdeauna aceste anafore, pentru că odată prinse la mijloc, sunt reținute de curentul circular, și barcagiul trebue să facă mari sforțări de manevre, ca să scape de această oprire silnică, din destinația cursei sale.

Cunoscând cauzele formărei acestor anafore, le-am putea crea în mod artificial, ori unde simțim nevoie de motoare hidraulice de cel mai mare rendement, ca să evităm consum de combustibil în motoare cu aburi sau cu explozie.

Mișcarea circulară a curentului, propulsată pe toate aripile unei turbine speciale simultan, va da ca fericit rezultat culegerea unei energii mecanice duble, celei provenită de obicinuitul curent al apei, folosit de morile plutitoare ancorate pe Dunăre.

Dacă turbina aceasta specială ar pune în funcțiune un dinamo, ar transforma pe loc energia mecanică a curentului apei în energie electrică, pe care trimițând-o la țărm printr'un cablu atingând fundul apei, va fi primită de un electromotor, cuplat pompei de refulat apă decantată, în rezervorul de altitudine.

Am scăpa astfel de cheltuiala combustibilului necesar motoarelor cu aburi, pe care le vom folosi în prima fază a irigațiilor, adică până la perfecționarea motorului hidraulic ce imaginez prin folosirea anafoarelor artificial create.

Mă opresc aci cu detaliile care n'ar mai avea rost, într'un studiu schematic de privire generală a chestiunei **din care rezultă că înțelegerea ei, nu poate constitui apanagiul monopolizator numai oamenilor cu pregătire profesională de specialitate, pentru că ea poate fi îmbrățișată cu claritate de vedere, de orice om înzestrat cu o suficientă cultură generală și cu nobila patimă de a și păstra treaz, spiritul său de observație.**

—xox○xox—

Piața peștelui la Galați

Galați, 11 Iulie

La halele pescăriilor au sosit 46.000 kg. pește proaspăt. S'a vândut: cegă mică, lei 38 kg; șalău, dela 46—60 lei kg; păstrugă, dela 30—55 lei kg; morun, dela 37—46 lei kg, nisetru, dela 42—85 lei kg.; pană de somn, lei 62 kg.; iarma lei 27 kg.; iaprac, lei 18 kg., somotei, lei 12 kg.; crap mare lei 70 kg.; ciortănel, lei 18 kg.; ciortocrap, lei 54 kg.; ciortan mare, lei 40 kg.; ciortan mic, lei 32 kg; lin lei 14 kg.; avat, lei 16 kg; plătică, lei 18 kg.; biban mic, lei 9 kg.; caras, lei 12 kg.; albitură, lei 6 kg.; obleți, lei 14 kg; guvizi, lei 12 kg.; babușcă, lei 8 kg.; mreană, lei 18 kg.; barbuni, lei 3 kg

Prin alte țări

de general I. MANOLESCU

Organizația **„Kraft durch Freude"** a partidului național-socialist are de scop spiritualizarea omului, refacerea lui sufletească prin cultură, artă și cultivarea frumosului, în general. Ea are o centrală la Berlin, 32 organizații regionale, 800 organizații cercuale și 18.000 organizații locale. La acestea din urmă se mai adaugă încă 78.097 organizații pe lângă întreprinderi. Toate au 75.000 funcționari, dintre cari numai 2500 sunt plătiți, iar restul lucrează în mod onorific.

Pentru realizarea scopului ei, organizația **Kraft durch Freude"** lucrează prin următoarele servicii: **serviciul întrebuințării timpului liber al lucrătorilor după munca zilnică.** S'a găsit că este bine să se înlesnească accesul lucrătorului în manifestările culturale și artistice. In acest scop s'au organizat coruri pentru muzica națională și la aceste coruri au luat parte în anul 1936, 60.000 cetățeni, formând comunități de cânt și muzică. La aceste comunități au fost invitați să ia lecții de muzică și de cânt cetățenii cari vor și, până în prezent, s'au înscris o jumătate milion de persoane.

In cursul ultimilor doi ani s'au organizat 9921 serbări muzicale populare, la care au participat 1.893.531 persoane.

Grupurile de amatori pentru jocurile și costumele naționale obțin un foarte mare succes

Inlesniri speciale s'au făcut ca muncitorii să poată vedea, și ei, reprezentațiile teatrale. In 1936, au mers la teatre 4.850.000 muncitori, dintre cari cei mai mulți nu văzuseră niciodată o reprezentație teatrală.

Teatrele ambulante au o importanță din ce în ce mai mare.

Există și teatre speciale fixe pentru lucrători, numite teatre populare (la Berlin, München și Breslau).

S'au făcut înlesniri ca lumea muncitorească să poată participa și la concerte. In anul trecut, 3.000.000 de persoane au putut astfel să asiste la concerte. Organizația a înființat o orchestră proprie a ei, compusă din 90 muzicanți, care dă concerte populare în toată țara.

S'au organizat, de asemenea, serate cu programe și atracțiuni variate și s'au dat 40.700 de reprezentații din acest fel, care au reunit 16.886.000 spectatori.

Posturile de radio sunt utilizate, în mare măsură, pentru audiții populare, unde se manifestă elemente alese, chiar prin rândurile muncitorimii.

S'au organizat expoziții în fabrici, prin care se pun massele populare în contact cu artele plastice. In anul acesta s'au organizat 450 de asemenea expoziții, care au fost vizitate de 2.500.000 lucrători.

Serviciul voiajurilor, excursiunilor, vacanțelor. Există, astăzi, în Germania, nu numai drept pentru concediu, dar și datoria morală de a întrebuința vacanța în mod rațional. „Vacanța fără voiaj, nu este vacanță". In 1936 au făcut voiajuri și excursiuni de concedii, 6.000.000 delucrători, dintre cari 150.000 cu vapoarele. Excursiile de acest fel s'au făcut în interiorul țării și în afară din țară. Organizația, pentru acest scop, și-a făcut chiar vapoare proprii. O bună parte din aceste excursiuni se fac către ținuturile cu populație mai săracă din țară, ca și această populație să aibă un venit bănesc dela excursioniști.

Organizația „Kraft durch Freude" are, în prezent, 7 vapoare proprii și în construcție încă 6 vapoare de mare și 4 pe Dunăre.

In prezent, o călătorie de 7 zile ,pe apă, costă 35 de mărci (circa 1400 lei), pe cari lucrătorii îi varsă lunar, până la completare. Patronii vin și ei în ajutorul celor cu câștig mai mic.

Abia acum am înțeles afirmarea ce mi-a făcut un tânăr funcționar din Stuttgrad, că a făcut o excursie de 4 zile, cu o caravană de 10 autobuze prin Pforzheim-Heidelberg la Colonia și că l-a costat 20 de mărci transport și întreținere.

Pentru anul 1938, după serbările anuale dela Hamburg, cele 7 vapoare ale organizației vor conduce pe participanți în Italia, unde vor avea loc un congres și serbări. Pentru anul 1940, 23 vapoare ale organizației vor conduce în Japonia pe participanții la congresul și serbările ce vor avea loc în această țară.

Serviciul sporturilor. Prin inițiativa acestui serviciu s'a ajuns, în 1934, să ia parte la sporturi o jumătate de milion de locuitori, iar în 1935, 3.000.000 locuitori.

Serviciul pentru creearea unei munci plăcute în fabrici și ateliere. Acest serviciu se ocupă de igiena industrială, de o bună aerisire și lumină a lucrătorilor, în care se lucrează, de curățenie în general și de crearea unei ambiance în întreprinderi, în care munca să fie executată cu plăcere.

La primul apel, ce s'a făcut în acest scop, către patroni, aceștia au răspuns cu mult entuziasm și au și investit, în scopul mai sus arătat, 1.048.000 de mărci, ceeace face circa 50.000.000 lei.

In afară de aceasta, întreprinderile au făcut cantine, săli de recreare, instalații sportive, băi, în care au investit aproape o jumătate miliard de mărci. Dela aceeași concepție pornind, au trecut la înfrumusețarea satelor, unde s'au făcut realizări de mare importanță. S'au făcut sate-model în fiecare județ.

Revenind la fabrici, ținem să amintim că aproape în toate fabricile s'au făcut expoziții și muzee, din care se vede desvoltarea intreprinderii în cursul timpului, cu scopul de a integra, pe lucrător ,în această evoluție și a lega pe patron de continuitatea ei.

HAMBURG-BERLIN

In dimineața de 21, vaporul „Oceana" intră în Marea Nordului, pe Elba, după șase zile de plimbare în fiordurile Norvegiei. După debarcare, la Hamburg, am plecat cu două trenuri la Berlin, unde s'au incheiat serbările **„Kraft und Freude".**

Am sosit la Berlin, în aceeaș regulă cu care plecasem și în aceeaș ordine pe care am văzut-o la serbările dela Hamburg.

La ora 7,30 d. a. am plecat la stadionul olimpic, unde echipele de joc ale tuturor națiunilor și ale germanilor, terminaseră jocul.

La ora 8, s'au produs cei 1200 de tineri fiști, a căror vizită, la Berlin, s'a întâmplat să fie odată cu terminarea serbărilor „Kraft und Freude".

Era, într'adevăr, frumoasă demonstrația tinerilor italieni, nu însă atât de completă ca a străjerilor noștri. Cred chiar că o grupă asemănătoare de străjeri ar face o impresiune puternică în orice țară europeană. Ceeace impunea mai mult era importanța acestei vizite, pe lângă măreția stadionului, în care apreciez că erau 140.000 spectatori, a cărui arenă era luminată ca ziua și a cărui instalație de difuzoare era irreproșabilă. După exercițiile de ansamblu ale tinerilor fiști, s'au adunat pe stadion circa 4000 tineri din Berlin, intrând cu muzica în cap și într'o ordine desăvârșită. După ce au aprins două mari focuri, pe arenă și alte mii de facle pe galeriile de sus ale stadionului, și după ce s'a dat onorul și salutul de către comandantul tinerilor din Berlin, s'a ținut un discurs, de aproape o oră, de către d. Reichsminister Göbels.

Ca artă oratorică, d. Göbels introduce adesea paranteze atrăgătoare și brodează discursul cu fraze lapidare, ca să stăpânească atenția auditorilor, și să imprime, în mintea lor, lozinci ce nu se șterg ușor.

—xox○xox—

LA OBEZITATE,
unul până la două pahare cu apă naturală purgativă **„FRANCISC IOSIF"**, luate timp de trei-patru săptămâni dimineața, pe stomacul gol, excită puternic funcțiunea intestinală, subțiază pătura de grăsime și vă face svelt. Recomandată de medici. 5015

—oxo○oxo—

Condamnarea unor perceptori necinstiți

Buzău, 11 Iulie

Tribunalul corecțional a condamnat pe următori perceptori fiscali pentru fraude și fals în acte publice:

Gh. I. Sturzoiu, dela percepția Urlători, un an inchisoare și 5381 lei despăgubiri civile; perceptorul Neculae Filip, dela percepția Amaru, un an inchisoare 3 ani interdicție; Marin Comșa, perceptor din administrația financiară Buzău, un an inchisoare 500.000 lei despăgubiri și Iordache Drăghici un an inchisoare și 30.000 lei amendă.

O situație unică in felul ei,

pusă în lumină de examenul de bacalaureat dela Turda

—oo—

In ultima sesiune de bacalaureat am fost însărcinat de ministerul educației naționale, cu prezidarea comisiunii dela Turda, în fața căreia s'a prezentat absolvenții liceului de băieți „Regele Ferdinand I" și ai liceului de fete „Principesa Ileana", din acea localitate, precum și absolvenții liceului reformat „Bethlen" din Aiud și ai liceului romano-catolic „Majlath" din Alba Iulia.

Cu acest prilej am avut posibilitate să fac anumite constatări, de o gravitate excepțională, pe care m'am simțit obligat să le aduc la cunoștința ministerului educației naționale și pe care, pentru deosebita lor însemnătate de ordin național, socotesc necesar a le aduce și la cunoștința opiniei publice.

Știam de mult că liceul „Majlath" din Alba Iulia, susținut de statul romano-catolic ardelean, este o pepinieră sistematică de cultivare a maghiarismului, sub forma benignă a catolicismului. Funcționarea lui în însăși cetatea simbolică a românismului, din parte-mi am socotit-o totdeauna ca un act de adevărată inconștență, pe care nici un alt popor și nici un alt stat conștient de misiunea sa istorică, n'ar fi tolerat-o.

Această convingere mi-au confirmat-o definitiv constatările făcute cu prilejul examenului de bacalauretat dela Turda, care m'au încredințat mai presus de orice îndoială despre adevărul cuprins în declarațiile fostului Secretar general al ministerului instrucțiunii și fost elev al liceului din Alba Iulia, d. prof. Alexandru Borza, dela Universitatea din Cluj, declarații făcute înaintea parchetului trib. Cluj, la 1934, și din care țin să reproduc următoarele:

„Politica de atracție în sfera de interese politice ungurești, Statul catolic o practică și astăzi, sub regimul românesc. In adevăr, la școlile și instituțiile lui, în special la cele din Alba Iulia, și azi se aduc o serie de tineri șvabi din regiunea Satu Mare și Oradea, pe care îi maghiarizează complet și apoi, cu ajutorul acestor renegați își desăvârșesc opera lor de maghiarizare, în acele regiuni locuite de Șvabi, mai ales în părțile apropiate de granița de Vest a țării".

Dar nu numai cu maghiarizarea Șvabilor se ocupă liceul „Majlath" din Alba Iulie, sub guvernarea românească ci și cu maghiarizarea românilor D. Alex. Borza ne relatează următorul caz concret de acest fel „Un caz concret mi s'a dat într'un an, după unire (1926-1927), pe când eram președinte al comisiunii de bacalaureat din Alba Iulia, când mi s'a prezentat la examen un candidat care purta nume românesc, dar figura ca ungur. Am constatat că este de obârșie românească, dar fiind întreținut de institutele statului catolic, și-a pierdut conștiința românească. Fiind obligat de mine să-și clarifice situația naționalității sale, în confirmitate cu legea învățământului n vigoare, s'a declarat oficial Român și azi este profesor de muzică la o școală de Stat". (Vezi O. Ghibu, „Acțiunea catolicismului unguresc și a Sfântului Scaun în România întregită, p. 821-822).

Ceeace a constatat d. prof. Al. Borza, înainte cu zece ani, am constatat și eu în anul acesta: liceul „Majlath" din Alba Iulia lui Mihai Viteazul, a lui Sava Brancovici și a lui Horia și Cloșca, este și astăzi o pepinieră în care se fabrică unguri, sub masca catolicismului.

Astfel, din cei 18 candidați, prezenți la examen, nu mai puțin de 5 inși, a căror naționalitate este cel puțin îndoelnică, sunt prezentați ca unguri neaoși. Aceștia sunt:

1. Iosif Banyai, fiul Mariei Băbuț, de religie greco-catolică.
2. Silvestru Orban, fiul Valeriei Pop, de religie greco-catolică, botezat de preotul greco-catolic Leon Târnăveanu din comuna Ibănești, jud. Turda, având ca nași pe ortodoxii Valeria și Nicolae Gliga.
3. Carol Dunkel, fiul Victoriei Ionescu, de religie ortodoxă, din comuna Jebel (Timiș-Torontal) și al șvabului C. Dunkel.
4. Iuliu Vrbny, fiul boemului Iuliu Vrbny și al șvăboaicei Ecaterina Ungar.
5. Iuliu Korbuly, fiul șvăboaicei Luiza Fritsch și al românului sau armeanului E. Korbuly.

Desigur că în timpul examenului dela Turda eu n'am putut interveni pe nici o cale pentru remedierea faptică a acestei situații cel puțin ciudate căci dacă aș fi pus în vedere candidaților, amintiți mai sus, că eu nu-i pot considera unguri, — această măsură ar fi putut produce o perturbare a intregului examen.

Dar ceace n'am făcut în timpul examenului, m'am simțit obligat, să fac după examen, declarând că nu voi semna diplomele de bacalaureat al tinerilor de mai sus, în vinele cărora curge sânge românesc german sau boem — diplome în care ei, potrivit actelor redactate în spiritul abililor diriguitori ai intreselor maghiare dela Alba Iulia, urmează să fie declarați de naționalitate ungară.

Dar nu numai diplomele acestor absolvenți ai liceului Majlath din Alba Iulia nu le-am semnat și nu le voiu semna, ci atitudinea aceasta o păstrez față de toți candidații liceului amintiți. Și aceasta din următoarele motive:

1. Eu nu recunosc existența legală a liceului confesional rom cat. din Alba Iulia. După cum am arătat pe larg în lucrarea mea „Catolicismul ung. în Transilvania și politica religioasă a Statului român" (Cluj, 1924, pg. 143 și 151-54), liceul din Alba Iulia este creațiunea statului și nu a Bisericii catolice. El a fost desființat și susținut de vechii principi ai Ardealului, în scopul precis de a servi ca „sprijinitor credincios al ideii de stat maghiar, printre locuitorii, în partea cea mai mare Români, ai județului Alba".

2. Faptul că liceul, amintit este astăzi confesional, se explică printr'un act de pură uzurpare din partea statului rom. cat. ardelean, — uzurpare care a fost constatată de o serie de organe de stat, administrative și judiciare, maghiare și române. (A se vedea: O Ghibu: „Un anahronism și o sfidare, — Statul rom. cat. ardelean", 2. O. Ghibu „Acțiunea cat. unguresc și Sf. Scaun în România întregită", și dr. V. Baroni și dr. Ostrogovich: „Statul rom. cat. și Acordul dela Roma în fața justiției românești", Cluj 1933.

3. Pentru a face să se acrediteze în mod definitiv credința că el este un așezământ confesional, liceul din Alba Iulia și-a dat după 1919, cu dela sine putere și fără aprobarea Statului român, numele episcopului Majlàth. Ori, dacă fiecare liceu „confesional" maghiar din Transilvania își poate da singur numele care-i convine, mâine ne putem aștepta ca cutare liceu să-și zică liceul Glattfelder, liceul Ludovic Kossuth, liceul Horthy, sau liceul Rothermere, sfidând fără nici o rezervă, și autoritatea de stat român și interesele și siguranța acestuia.

4. Orgoliul nostru național nu poate admite ca în Alba Iulia pătimirii, gloriei și apogeului românesc, — în acest oraș, care din nici un punct de vedere nu este nici centru catolic nici centru unguresc, să funcționeze în mod artificial un liceu catolic unguresc uzurpat dela stat, urmărind zi cu zi maghiarizarea tinerilor de alte origini și în special români și pus sub patronatul moral și material al unui episcop, în vinele strămoșilor căruia a curs sânge românesc și care în România s'a manifestat ca cel mai aprig și mai primejdios agent al acțiunii maghiare subversive.

In ce-l privește pe episcopul G. C. Majlàth, patronul liceului, eu nu pot trece cu vederea faptele grave pe care le-a săvârșit împotriva României întregite. Astfel, nu pot uita adresa răpostatului I. G. Duca, trimisă în calitatea lui de ministru de externe, în 1923, sub No. 670.049, ministerul cultelor, în care arăta că episcopul amintit, somat să se explice cu privire la unele informațiuni tendențioase furnizate presei străine în legătură cu stările dela noi, a dat ministerului de externe un răspuns de „vădită" rea credință. I. G. Duca cerea ministerului de culte să chibzuiască: „ce atitudine se cuvine a se lua față de un episcop român, care înțelege a-și exercita misiunea în condițiuni atât de neascuns dușmănoase".

6). Nu pot trece mai departe, cu vederea, vastul raport trimis de inspectoratul siguranței generale din Cluj, sub Nr. 379, din 4 Martie 1932, direcțiunii generale a siguranței, raport care înșiră zeci de capete de acuzare în contra episcopului Majlàth (vezi O. Ghibu: Acțiunea cat. ung. și a S-tului Scaun în România întregită, pag. 275—309).

7. De asemenea, nu pot trece nici peste adresa trimisă de parchetul trib. Cluj, sub Nr. 96/1933, ministerului de justiție, la 28 Sept. 1933, în care se cere deferirea episcopului Majlàth în fața Inaltei Curți de Casație și justiție, pentru „surda dar extrem de vehementa acțiune iredentistă maghiară", pe care acesta o duce în țară și peste graniță, provocând și întreținând pe toate căile posibile ura conaționalilor față de tot ce este românesc și ducând în străinătate o ascunsă dar neobosită propagandă de discreditare a României în fața S-tului Scaun și a Ligii Națiunilor, — toate acestea întru realizarea visului maghiarimei de pretutindeni; refacerea Ungariei milenare (O. Ghibu; „Acțiunea cat. ung. pg. 889).

8. Nu pot trece nici peste faptul că episcopul Majlàth, pentru a scăpă de sancțiunile care-l așteptau pe urma intervenției siguranței și a parchetului din Cluj, a plecat la Budapesta, de unde nu se mai întoarce și de unde își trimite în chipuri subversive misivele sale ungurești, în Transilvania, pentru a cărei liberare de sub jugul românesc se roagă cu toată căldura și lucrează cu toată ardoarea.

9. Și în sfârșit, nu pot lăsa nerelevat nici faptul concludent că situația faptică actuală a statului catolic și a școlilor lui, printre care este și liceul din Alba-Iulia, a fost declarată de justiția românească prin sentința nr. 51/1932, din 4 Iulie 1933, ca lipsită de orice legalitate și că, prin aceeași sentință, Acordul încheiat la Roma, în ziua de 30 Mai 1932, prin care se încercase legalizarea statului romano-catolic, a fost declarat nevalabilă, rămânând ca statul român să-și afirme față de instituția amintită, în mod neștirbit, toate drepturile sale uzurpate până acum.

In baza tuturor acestor considerațiuni, ca unul care de peste un deceniu și jumătate am lucrat pentru clarificarea situației de drept a statului rom cat. și a instituțiilor în mod ilegal deținute de el, reușind să determin, parte prin ministerele de instrucție, culte, domenii, justiție și externe, parte prin tribunalele Cluj și Sibiu și prin Înalta curte de casație, în mod definitiv, dreptul statului la acele instituțiuni, declar în mod hotărît și irevocabil, că

1. Pentru mine este o imposibilitate morală să semnez diplomele de bacalaureat ale acelor absolvenți ai afirmativului „liceu rom. cat. Majlath" din Alba-Iulia, care deși copii de mame române sau germane, sunt dați ca fiind de naționalitate maghiară.

2. Este o imposibilitate morală tot atât de mare să semnez și celelalte diplome ale absolvenților unui liceu, a cărui legalitate n'o recunosc, a cărui activitate o socotesc profund păgubitoare intereselor statului român, al cărui patron este reprezentantul tendințelor subversive maghiare și care liceu revine de drept statului român, dela care a fost luat prin fraudă de actualii posesori.

3. Ministerul va căuta însuși formula după care tinerii cari și-au dat în mod reglementar examenul de bacalaureat sub președinția mea, pot ajunge în posesiunea diplomei la care au dreptul. Din parte-mi, înțeleg să semnez diplomele numai cu condiția ca naționalitatea tinerilor I. Banyai, S. Orban și I Vrbny să fie arătate în conformitate cu originea lor etnică și ca în diplomele absolvenților dela Alba-Iulia să nu figureze numele „Majlath, care s'a dat liceului în mod ilegal, și care echivalează cu o sfidare la adresa poporului român.

Prof. Onisifor Ghibu
președintele comisiunii 30 de bacalaureat

Turda, 3 Iulie 1937.

Prremii străjerilor

cari s'au distins prin hărnicie

In cadrul muncii pentru interes obștesc, străjerii din jud. Roman au executat lucrări importante. Pentru incurajarea celor ce s'au distins pe câmpul muncii, s'au împărțit premii în valoare de 6.000 lei, sumă donată în acest scop, de prefectura județului, ministerului de agricultură și Camerei agricole.

— In jud. Timiș-Torontal au fost premiate următoarele stoluri: Butin, Banloc, Bazos, Belinț, Ciacova, Drăgșina, Duboz, Felnac, Feredina, Folia, Herniacova, Hitiaș, Jadani, Lățunaș, Mănăstire, Nereu, Petroman, Parța, Parteș, Sag, Sânmihaiul Român, Sacosul turcesc, Sârbova, Satchinez, Semlacul Mare Sipet, Tolvadia, Orseni, Ficătar, Sacoșul Mare, Birda, Hodoni, Chizătău, Cerna, Beregsăul Mare, Ohaba Forgaci, Budint, Stanciova, Opatița, Ulluc, Silagiu, Blaova, Hodoș, Valcani.

— In jud. Someș, au primit stolurile liceului „Andrei Saguna" Dej, gimnaziul comercial Dej, liceul „Petru Maior" Gherla, școala de aplicație, școalele primare din Iclod, Livada și Căpâlna.

— In Rădăuți au fost premiate stolurile școalelor primare nr. 1, 2 și 3 băeți, 1, 2, 3 fete din oraș. Din județ stolurile din Putna, Gălănești, Fratanții Sasca, Marginea, Bilcea, gimnaziul industrial de fete, liceul de fete Rădăuți și liceul de băeți Rădăuți.

— Stolul școalei primare Bucovina-Hunedoara a fost premiat pentru că a sădit 1.800 pueți de brazi.

— In județul Hotin, sub îndemnul comandantului de legiune d. Giurgiuveanu s'au distins prin hărnicia lor, stolurile școalelor din Carjenți, Lomacinet, Drepcăuți, Cotolei, Trinca, Tabani, Stălinești și Molinești. Deasemenea, stolurile liceului din Hotin.

L. și K. SCHINDL
INGINERI DIPLOMAȚI — — CASA FONDATA 1884
vă oferă: Apartamente mari, mici, Garsoniere și Magazine
în „PALATUL COLȚEI"
CONSTRUCȚIA INCEPUTĂ
B-DUL I. C. BRĂTIANU 33—35 (fostă Str. Colței)
și STR. IOAN GHICA 3—5 în
„PALATUL GAMBRINUS"
PIAȚA TEATRULUI NAȚIONAL
POZIȚII CENTRALE PENTRU BIROURI
— — Proect: STATE BALOȘIN Arch. Dipl. — —
și în noul Bloc „CIȘMIGIU"
Strada Brezoianu 29, (Aleea General Algiu).
SITUAȚIE EXCEPȚIONALA — EXECUȚIE RECUNOSCUTA
Informațiuni și planuri: L. și K. SCHINDL, Paleologu 20 A.—Tel. 346.35
și la „CLĂDIREA MODERNĂ", Matei Milo 2. — Tel. 419.30.